

XXXI. državno Natjecanje iz hrvatskoga jezika

14. svibnja 2026.

sedmi (VII.) razred

zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova u prvome dijelu ispita:		10	broj bodova u drugome dijelu ispita:		90	ukupni broj bodova u ispitu:		100
---	--	----	--	--	----	---	--	------------

Upute natjecateljima

1. Ispit se piše 120 minuta.
2. Ispit se sastoji od dvaju dijelova. Prvi dio ispita sastoji se od zadataka slušanja.
3. Prije rješavanja ispita u cjelini treba čitljivo i pravopisno točno ispuniti listić sa zaporkom.
4. Natjecatelj zaporku treba napisati na manju i na veću omotnicu te na prvu stranicu ispita.
5. Ispitne zadatke treba pažljivo pročitati.
6. Treba pažljivo slijediti upute u zadatku.
7. Rješenja treba upisivati isključivo kemijskom olovkom crne ili plave boje na za to predviđena mjesta. Tinta se ne smije moći obrisati.
8. Ako natjecatelj želi izmijeniti odgovor, treba ga precrtati, dopisati istom kemijskom olovkom novi odgovor te podizanjem ruke pozvati dva člana Povjerenstva koja nadziru pisanje. Oba člana trebaju odmah pred natjecateljem parafirati izmjenu odgovora. **Svaki natjecatelj smije u cijelome ispitu imati najviše tri izmjene.**
9. Odgovori ne smiju biti pisani velikim tiskanim slovima.
10. Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
11. Nakon završetka pisanja ispit, radni papir i manju omotnicu treba staviti u veću omotnicu, koju treba predati članu Povjerenstva.
12. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u ispit i pravo na pismenu žalbu.

Želimo Ti uspjeh na Natjecanju!

Državno povjerenstvo:

1. _____

(predsjednik Državnoga povjerenstva)

2. _____

(član Državnoga povjerenstva)

3. _____

(član Državnoga povjerenstva)

PRVI DIO ISPITA

Pozorno poslušaj polazni tekst. Zaokruži slovo uz točan odgovor u zadatcima od 1. do 10.

1. Tko je skladao balet *Orašar*?

- a) Johann Strauss
- b) Ludwig van Beethoven
- c) Pjotr Iljič Čajkovski
- d) Wolfgang Amadeus Mozart

1	
---	--

2. Tko je autor bajke na kojoj se temelji radnja baleta?

- a) braća Grimm
- b) Charles Perrault
- c) Ernst Theodor Amadeus Hoffmann
- d) Hans Christian Andersen

1	
---	--

3. Kad je balet *Orašar* prvi put izveden?

- a) Krajem 18. stoljeća.
- b) Krajem 19. stoljeća.
- c) Krajem 20. stoljeća.
- d) Početkom 21. stoljeća.

1	
---	--

4. U kojemu je gradu balet *Orašar* premijerno izveden?

- a) Beč
- b) Moskva
- c) Pariz
- d) Sankt-Peterburg

1	
---	--

5. Kad djevojčica Klara dobiva poklon?

- a) Na Badnjak.
- b) Na Novu godinu.
- c) Na rođendan.
- d) Na Uskrs.

1	
---	--

5	
---	--

6. Kamo je djevojčica odvedena usred noći?

- a) U Carstvo Miševa.
- b) U Kraljevstvo Slatkiša.
- c) U Šećerni Dvorac.
- d) U Zemlju Snova.

1	
---	--

7. Koje je značenje pridjeva *dražestan* u tekstu?

- a) dragocjen i važan
- b) ljubazan i srdačan
- c) privlačan i mio
- d) utjecajan i ugledan

1	
---	--

8. Kad se najčešće izvodi balet *Orašar*?

- a) tijekom božićnoga razdoblja
- b) tijekom jeseni
- c) tijekom ljetnih mjeseci
- d) tijekom proljeća

1	
---	--

9. Čemu je sličan zvuk instrumenta u *Plesu Šećerne Vile*?

- a) zvuku glazbene kutije
- b) zvuku morskih orgulja
- c) zvuku mjedene trube
- d) zvuku crkvenih zvona

1	
---	--

10. U kojemu je retku ispravno naglašena riječ?

- a) balét
- b) čelësta
- c) ìnstrument
- d) kompòzītor

1	
---	--

5	
---	--

DRUGI DIO ISPITA

Napiši na crte odgovore u zadatcima od 11. do 30.

11. Pozorno pročitaj tekst i riješi zadatke.

Ja opat Dobrovit zidah crkvu ovu sa svoje braće devetero u dane kneza Kosmata koji je vladao svom Krajinom. I bješe u te dane Mikula u Otočcu sa Svetom Lucijom zajedno.

- a) Navedi naziv jezičnoga spomenika u kojemu se nalazi ovaj citat.

1	
---	--

_____

- b) Kako se zove drugi zapisničar teksta?

1	
---	--

_____

- c) Objasni cjelovitom rečenicom zašto je taj jezični spomenik darovnica.

2	
---	--

_____
_____

12. Napiši naziv časopisa ili priručnika prema ponuđenim podacima.

- a) _____ – časopis za kulturu hrvatskoga književnog jezika izlazi od 1952. godine.

2	
---	--

- b) Tjednik _____ objavio je 1967. godine Deklaraciju o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika.

13. Prepiši rečenice tako da riječi koje imaju svoje stalne kratice ili pokrate napišeš u skraćenome obliku.

- a) Petar je inženjer građevinarstva, ali radi u Zagrebačkom električnom tramvaju.

_____

- b) Dobrovoljna vatrogasna društva okupljaju stanovnike malih zajednica, o čemu nam je pričala gospođa Marta.

4	
---	--

_____
_____

10	
----	--

14. Prepiši rečenicu tako da red riječi bude stilski neobilježen.

Lagano kroz tišinu dvorane pleše samotna plesačica.

1	
---	--

15. Poveži razlog pisanja zareza s primjerom zapisujući na crtu slovo pred primjerom.

- a) Ah, ne želim biti najružniji!
- b) Maslačak je, međutim, otišao na ples u svojoj paučinastoj haljinici.
- c) Pauk je bio vrlo, vrlo star.
- d) Reci, maslačku, možda te mogu savjetovati.
- e) Svake godine cvijeće priprema svoj veliki, raskošni, šareni ples.
- f) Svojim krilima, sličnim lepezama, rashlađuju umorne plesače.

6	
---	--

(prema: Sunčana Škrinjarić, *Plesna haljina žutog maslačka*)

_____ atributni skup iza imenice

_____ umetanje

_____ isticanje

_____ usklik

_____ nabranje

_____ vokativ

16. Napiši na crte riječi iz zagrada pazeći na pravopisnu točnost i pravilni oblik riječi u rečenici.

Salsa je vrsta plesa podrijetlom s _____, u kojoj se isprepletala europska i
(KUBA)

afrička popularna kultura. Kasnije se proširila na ostale _____
(KARIPSKE DRŽAVE)

_____. Ime je nastalo od španjolske riječi *salsa*, koja znači
umak. Time se sugerira da je ovaj ples spoj različitih utjecaja. Salsa je izvorno kubanski
ples s afričko-kubanskim ritmovima i utjecajem _____,

(RUMBA)

ritmičnoga plesa. Obično je ples za parove, makar postoje inačice za solo plesače.

Popularna je u _____ i
(LATINSKA AMERIKA)

_____
(EUROPA)

5	
---	--

12	
----	--

17. Napiši koliko je osoba plesalo na pozornici.

a) Na pozornici smo plesale Anđela, moja prijateljica, i ja.

_____

b) Tihana, moja prijateljica i ja osmislile smo koreografiju i otplesale je.

_____

2	
---	--

18. Napiši vrstu riječi na crte ispod označenih riječi u tekstu.

Sioux-Indijanci zbilja su plesali oko posude s vodom, to nije legenda, nego

_____

dokumentirana zbilja. Australsko pleme Aranda udvoje je ponavljalo pokrete jer su

_____

bili uvjereni da će njihov ples utjecati na put oblaka.

_____

Ples se odvijao kraj vatre dok kraj noći još nije bio ni blizu.

_____

5	
---	--

19. Dopuni rečenice zadanim oblicima imenica u zagradama.

Na plesnim festivalima nikad ne nedostaje _____ (pratilac, G mn.)

koji nose kostime i rekvizite. Organizatori i plesači uvijek zahvale svim

_____ (tkalac, D mn.) na maštovitim i šarenim

_____ (ruho, L mn.). Posebnu zahvalu redovito upućuju i

_____ (mati, D jd.) najmlađega plesača ili najmlađe plesačice.

Zabavno je gledati natjecanje u društvu s pravim plesnim _____

(znalac, I jd.) jer objašnjava obilježja svakoga plesnog _____ (studio,

G jd.).

6	
---	--

13	
----	--

20. Napiši u kojim se gramatičkim kategorijama ne slažu označene imenice.

a) Poluotok Istra poznat je po plesnoj tradiciji. _____

b) Domaćin je plesnoga natjecanja grad Križevci. _____

2	
---	--

21. Napiši umanjenicu označene riječi u istome padežu i broju kao u tekstu.

U pantomimskome plesu sibirskih Ostjaka jedan je plesač predstavljao stablo, a

drugi drvosječu. Ples je trajao dok nije nestalo sunca.

3	
---	--

Ipak, u njihovim srcima nije bilo ni trunka sumnje da ples vrijedi tih napora.

22. Napiši gramatički rod i broj označenim riječima.

Provirivši na pozornicu, štediša ugleda drago djevojče sa šarenim cvijećem u rukama.

3	
---	--

23. Prepiši iz teksta tri glagolska pridjeva trpna.

Nastup je bio brižno uvježban i svaki pokret dostojanstven. Ples je bio čuven i publika je iščekivala nastup slavnoga ansambla. Na kraju nastupa glazba je bila utišana do jedva čujnoga šapata, a plesači su stajali zamrznuti nasred pozornice.

3	
---	--

24. Napiši nazive dvaju padeža u kojima nije nijedna riječ u rečenici.

Oh, tražiti u prirodi najljepše oblike i pronaći pokret koji izražava dušu tih oblika, to je umjetnost plesača predanoga plesu.

(Isadora Duncan, *Umjetnost plesa*)

2	
---	--

13	
----	--

25. Preoblikuj zadanu rečenicu u upitnu rečenicu tako da upotrijebiš zadane upitne riječi.

Treba zaplesati do dvorane.

- a) preoblikuj s pomoću čestice li

_____

- b) preoblikuj s pomoću upitne zamjenice za živo

_____

- c) preoblikuj s pomoću upitnoga priloga za izricanje cilja ili smjera

_____

3	
---	--

26. Napiši zadane rečenice u perfektu ne mijenjajući poredak riječi.

- a) Plesačica se okreće u ritmu.

_____

- b) Jesmo li zahvalna publika?

_____

2	
---	--

27. Dopuni rečenice zadanim glagolima u perfektu i pluskvamperfektu. Pazi na redoslijed prošlih radnja.

1	
---	--

Mlada plesačica _____ (*poželjeti*) nastupiti na festivalu jer _____ (*čuti*) mnogo lijepih priča o njemu.

28. Dopuni tekst zadanim oblikom glagola u zagradama. Neka glagoli budu u odgovarajućemu obliku kako bi se uklopili u rečenicu!

Član povjerenstva obratio se plesačici: „_____ (*stajati*, imperativ) mirno!
Tijekom nastupa čulo se _____ (*zujiti*, glagolska imenica) onoga uređaja koji _____ (*mljeti*, perfekt) kavu, a Vi _____ (*kretati se*, perfekt) u skladu s tim zvukom, pa su se ritam, pokret i miris stopili u jedinstven doživljaj.”

4	
---	--

10	
----	--

29. Napiši pridjeve iz teksta u superlativu u rodu, broju i padežu u kojemu su u rečenici.

Plesačice su elegantno kretale po pozornici, a njihov je osmijeh bio ljubak i mio. Ples je koristan način vježbanja za plesače koji uporno teže visokim ciljevima.

_____

_____

4	
---	--

30. Razvrstaj objekte iz teksta na izravne, neizravne i prijedložne.

Zbog natjecanja je naučio novu koreografiju i pokazao je prijateljima u dvorani. O tome će još malo promisliti.

izravni objekt: _____

neizravni neprijedložni objekt: _____

prijedložni objekt: _____

4	
---	--

31. Prepiši apozicijski skup iz rečenice.

Plesači i redateljica došli su na kazališnu pozornicu, to mjesto susreta glazbe, glume i pokreta, osmjehujući se publici i Tihani Škrinjarić, koreografinji.

_____

1	
---	--

32. Napiši rečenicu tako da imeničke attribute preoblikuješ u pridjevne.

Gledali smo plesače iz Velike Gorice u nošnjama iz Posavlja na pozornici kazališta.

_____

_____

3	
---	--

33. Na crtu pokraj rečenice napiši broj naglasnih/izgovornih cjelina.

Ples za nas odrasle biva profesijom, to nam je posao, od njega živimo. _____

1	
---	--

34. Označi naglasak podcrtanim riječima.

Ples može pobuditi empatiju, nadahnuti na dobrotu i potaknuti nas da poželimo liječiti, a ne štetiti.

2	
---	--

(prema: Mihail Barišnjikov, *Poruka za Međunarodni dan plesa*)

35. Napiši službu označenih riječi / skupova riječi u rečenicama.

Razmišljati o bijegu bilo je beskorisno, preostalo je samo plesati. Mlada Aska,

strastvena plesačica, izvlačila je neočekivanu snagu, nevjerojatnu vještinu i

raznolikost pokreta.

3	
---	--

(prema: Ivo Andrić, *Aska i vuk*)

36. Napiši koje su se glasovne promjene dogodile u podcrtanim riječima.

Bez pokreta nema komunikacije. Kad nam se čini da sve stoji i miruje, to je

4	
---	--

samo privid jer se baš tada nižu otkrivenja. Pleše se i umom i tijelom.

Poput vatre koja peče i grije istovremeno, ples otkriva i podiže ono što je skriveno.

(prema: Ilijana Lončar, *Poruka za Međunarodni dan plesa*)

37. Prepiši iz teksta tri zadane priložne oznake.

Ritam postoji posvuda: kretanje valova, vjetrova i zemlje uvijek je u istome trajnom skladu. Plesač zbog te iste harmonije uči od prirode: promatra, osluškuje i ponavlja. Shvaćamo da je kretanje svojstveno njegovoj prirodi. Plesač budućnosti bit će onaj čije će tijelo i duša tako srasti da će prirodni jezik te duše postati kretanje tijela.

(prema: Isadora Duncan, *Umjetnost plesa*)

priložna oznaka načina: _____

priložna oznaka uzroka: _____

priložna oznaka vremena: _____

3	
---	--

10	
----	--

Pozorno pročitaj tekst i prouči grafički prikaz ispod teksta te odgovori na pitanja služeći se podacima iz teksta i grafičkoga prikaza.

Društveni plesovi

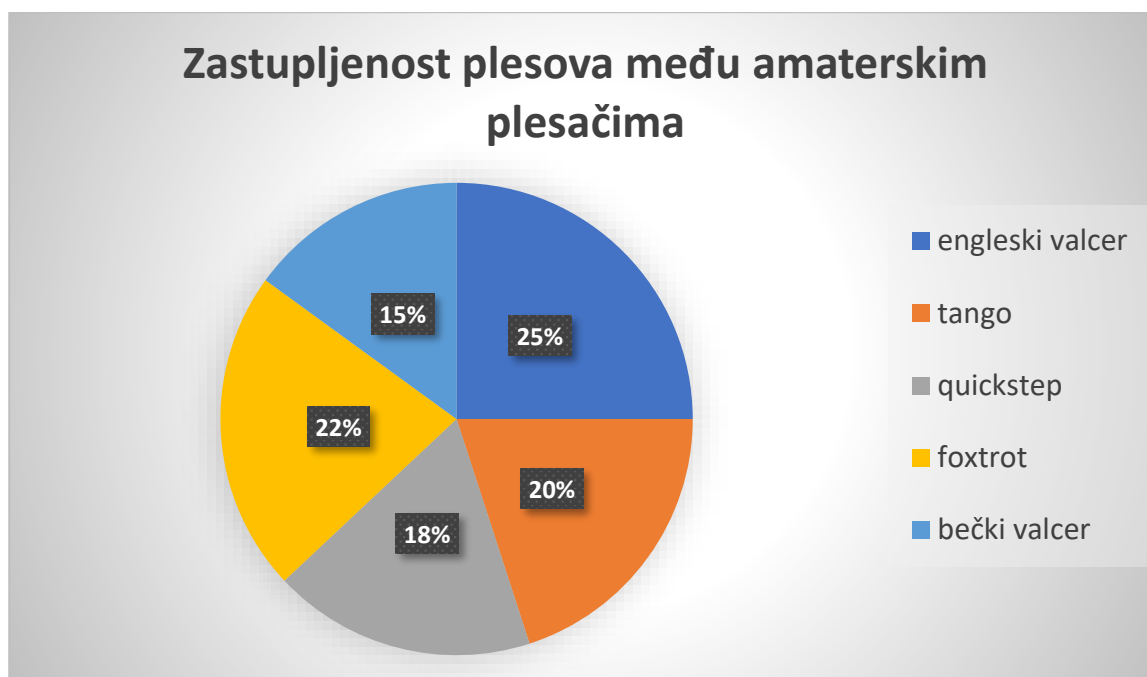
Tango i valcer ubrajaju se u najpoznatije društvene plesove, ali se znatno razlikuju po podrijetlu, obilježjima i načinu izvođenja.

Tango potječe iz Argentine i razvio se krajem 19. stoljeća u urbanim sredinama Buenos Airesa. Karakteriziraju ga strast, dramatičnost i naglašena povezanost partnera. Glazba je ritmična i često oštija, a pokreti su precizni, s naglim zaustavljanjima, promjenama smjera i izraženim figurama poput *ocho*, pokreta u obliku osmice, i *giro*, gdje partnerica kruži oko partnera u fluidnome pokretu. Držanje može biti vrlo blisko, što dodatno naglašava emocionalnu dimenziju plesa.

Valcer, s druge strane, potječe iz srednje Europe, osobito Austrije, i razvijao se kao elegantan ples visokoga društva. Za razliku od tanga, valcer je nježniji i romantičniji, s glazbom u tročetvrtinskome taktu. Pokreti su kružni i kontinuirani bez naglih prekida, a naglasak je na glatkome kretanju i skladu partnera.

Dok tango često ostavlja prostor za improvizaciju (posebno argentinski tango), valcer ima strože definiranu strukturu koraka. Također, tango djeluje intenzivnije i intimnije dok valcer odiše lakoćom i profinjenošću. Oba plesa zahtijevaju dobru koordinaciju i osjećaj za partnera, ali prenose potpuno različite osjećaje i stilove izražavanja.

(prema: Lea Burcar i Željko Burcar, *Ples i plesne kompetencije u životu čovjeka*)

Grafički prikaz zastupljenosti plesova među amaterskim plesačima

38. Koji ples podržava improvizaciju?

_____

1	
---	--

39. Navedi tri obilježja zajednička tangu i valceru.

_____

_____

_____

3	
---	--

40. Koji je ples najzastupljeniji među amaterskim plesačima?

_____

1	
---	--

41. Objasni značenje riječi *fluidno* u tekstu.

_____

_____

sadržajna točnost odgovora

jezična točnost odgovora

1	
1	

7	
---	--